BESTELAKO XEDAPENAK

HEZKUNTZA, HIZKUNTZA POLITIKA ETA KULTURA SAILA

1731

EBAZPENA, 2014ko apirilaren 4koa, Kultura, Gazteria eta Kiroletako sailburuordearena. Honen bidez, hasiera ematen zaio Trapagarango (Bizkaia) La Reineta funikularra Monumentu Multzoko kategoriarekin Kultura Ondasun Kalifikatu deklaratzeko espedienteari, eta espediente hori jendaurrean erakusgai eta interesdunen entzunaldipean jartzen da.

Euskal Herriko Autonomia Erkidegoak, Konstituzioaren 148.1.16 artikuluaren babespean eta Autonomia Estatutuaren 10.19 artikuluari jarraikiz, eskumen esklusiboa hartu zuen bere gain Kultura Ondareari dagokionez. Bere gain hartutako eskumena egikarituta, uztailaren 3ko 7/1990 Legea onartu zen, Euskal Autonomia Erkidegoko kultura-intereseko ondasunak deklaratzeko prozedurak arautzen dituen Euskal Kultura Ondareari buruzkoa.

La Reineta funikularrak historia, arkitektura eta kultura aldetik duen interesa ikusita, eta Kultura Ondarearen Zentroko zerbitzu teknikoek aurkeztutako ebazpen-proposamena aintzat hartuta, honako hau

EBAZTEN DUT:

Lehenengoa.– Trapagarango La Reineta funikularra Monumentu Multzoko kategoriarekin Kultura Ondasun Kalifikatu deklaratzearen aldeko espedienteari hasiera ematea, betiere ebazpen honen I. eranskinean zehazten den mugarekin, II. eranskinean ezarritako deskribapena eta III. eranskinean gaineratzen den babes-erregimena kontuan izanda.

Ondare kalifikatuentzako Euskal Kultura Ondareari buruzko uztailaren 3ko 7/1990 Legean aurreikusitako babes-erregimenaren behin-behineko aplikazioa eragingo du espediente horri hasiera emateak funikularrari eta gorago aipatutako eranskinetako gainerako elementuei dagokienez.

Bigarrena.– Trapagarango Udalari eta Bizkaiko Foru Aldundiko Lehendakaritza Sailari eta Kultura Sailari jakinaraztea jada abiarazitako prozedura honen izapidea egiteak eten egiten dituela eraginpeko aldeetan lur-zatiketak, eraikuntzak edo eraisketak egiteko udal-baimenak, baita dagoeneko eman direnen ondorioak ere. Finketan luzamendurik gabe ezinbestean egin beharreko obrek Foru Aldundiaren baimena beharko dute, dena den.

Hirugarrena.– La Reineta funikularra Monumentu Multzoko kategoriarekin Kultura Ondare Kalifikatu deklaratzeko hasiera emandako espedientea jendaurrean erakusgai jartzeko aldi bat irekitzea, I. eranskinean ageri den mugari jarraikiz, II. eranskineko deskribapena eta III. eranskinean gaineratzen den babes-erregimena kontuan izanda, 20 eguneko epean, ebazpen hau Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkarian argitaratu eta biharamunetik hasita, alegazioak egin eta egoki iritzitako dokumentazioa aurkezteko, hala xedatuta baitago Herri Administrazioen Araubide Juridikoaren eta Administrazio Prozedura Erkidearen 84. eta 86. artikuluetan, eta espedientea Euskal Kultura Ondarearen Zentroan dago, Vitoria-Gasteizko Donostia kaleko 1. zenbakian.

Laugarrena.– Espedientearen izapidetzearekin jarraitzea indarreko xedapenen arabera.

Bosgarrena.– Agindu honen berri ematea interesdunei, Trapagarango Udalari, Bizkaiko Foru Aldundiko Lehendakaritza Sailari eta Kultura Sailari, bai eta Eusko Jaurlaritzako Ingurumen, Lurralde Antolamendu, Nekazaritza eta Arrantza Sailari ere.

Seigarrena.– Ebazpen hau Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkarian eta Bizkaiko Aldizkari Ofizialen argitaratzea, jendeak jakin dezan.

Vitoria-Gasteiz, 2014ko apirilaren 4a.

Kultura, Gazteria eta Kiroletako sailburuordea,
JOSÉ ÁNGEL MARÍA MUÑOZ OTAEGI.

I. ERANSKINA

MUGA

Mugaren esparrua.

Erantsitako dokumentazio grafikoan zehaztutakoa da mugaren esparrua, eta kultura-intereseko honako gune, ondasun higigarri eta higiezinak biltzen ditu:

– Funikularraren azpiegitura bera, haren funtsezko ekipamenduekin, ibilbidearekin, makinekin, ibilgailuekin, eraikinekin eta III. eranskineko zerrendetan zehaztutako gainerakoekin.

– Txertatzeko baliatzen duen euskarria, azpiegituraren ibilbidearen ardatzaren alde bakoitzean dagoen hamar metroko lur-zerrenda barne.

– Lursail oso bat, bere hedadurarekin elementu horiek guztiak biltzen dituena, eta guztiak ere osorik hartzea eta babestea bermatzen duena.

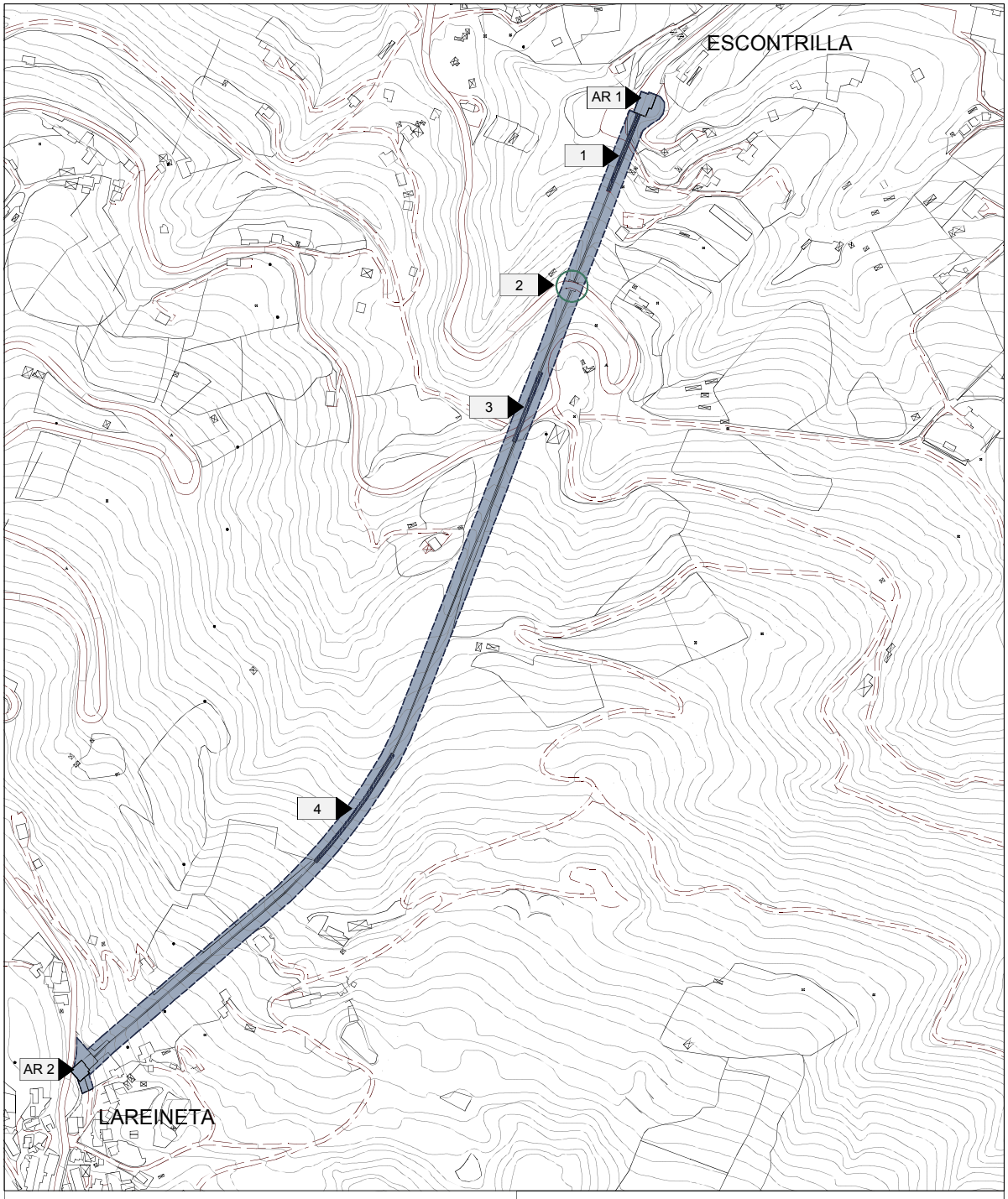
Monumentu Multzoa funikularraren ibilbidearen ardatzaren alde bakoitzean 10 metroko linea bat proiektatzearen ondoriozko lur-zerrendak eta beheko eta goiko geltokiak.

Mugaren justifikazioa.

Funikularraren balioak zaindu beharrak justifikatzen du proposatutako muga, azpiegitura baita babestu beharreko eszenatoki fisikoa osatzen duen kultura-unitate horren ardatz egituratzailea multzo horretan, betiere Euskal Kultura Ondarearen uztailaren 3ko 7/1990 Legearen babespean.

Ondasunak eszenatoki fisiko jakin batean txertatzen dira, eta, hori horrela, kultura-unitate hori ezin liteke soilik interpretatu elementu isolatuen batura gisa, eta, aitzitik, dagokion lurralde-testuingurua behar du. Horrenbestez, ondasunen multzo horri behar bezalako babesa eman eta balioan jartzeko, alboko guneak babestea eskatzen duen ingurune bat mugatu behar da, haien jatorrizkotasuna eta multzoaren beraren batasuna zaintzeko.

Azaldutako guztiarengatik, honako hauek biltzen ditu muga honek: funikularraren funtsezko ekipamendua, ibilbidea, makinak, ibilgailuak, eraikinak, txertatzeko baliatzen duen euskarria eta ingurunea.

MONUMENTU MULTZOAREN EREMUA
ÁMBITO DEL CONJUNTO MONUMENTAL

100 0 100 metros
ESKALA / ESCALA

MONUMENTU MULTZOA. LA REINETAKO FUNIKULARRA
CONJUNTO MONUMENTAL. FUNICULAR DE LA REINETA

BABES ARAUBIDEA — RÉGIMEN DE PROTECCIÓN

Lurraldea / Territorio: BIZKAIA
Udalerria / Municipio: TRAPAGARAN / VALLE DE TRAPAGA

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
HEZKUNTZA, HIZKUNTZA POLITIKA ETA KULTURA SAILA
DEPARTAMENTO DE EDUCACIÓN, POLÍTICA LINGÜÍSTICA Y CULTURA

01
Planoa / Plano

II. ERANSKINA

DESKRIBAPENA

La Reineta Euskal Herriko luzeena da, eta estatu mailan, bigarrena, Bulnes-ko (Asturias) funikularraren ondoren (2000ko abenduaren 21ean inauguratu zuten). Francisco Guinea injinerua izan zen obretako burua, eta Diego Basterra arkitektoaren geltokien proiektuari jarraitu zitzaion. 1926ko azaroaren 16an, Sustapen Ministerioak funikular hori martxan jartzeko behin betiko baimena eman zuen. Baina 1926ko irailaren 24an inauguratu zuten, behin-behinekoz. Arlo horretako enpresa espezialista batek, Von Roll suitzar enpresak, ibilbideko trakzio-sistemaren elementuak jarri zituen. Ibilbideak, guztira, 1.179 metroko luzera dauka.

Aztergai dugun funikularrak plataforma horizontaleko bi bagoi ditu, luzekako habe metalikoen gainean irrits egiten dutenak, kable traktore batek batzen dituela, dibidieta eragilearen poleak eraginda.

Bidea.

Ibilbideak 1,20 metroko bide-zabalera du, hormigoizko lauza baten gainean dago, eta bidezubiak eta haitzean egindako lubakiak ditu, La Reinetara joateko errepidea eta orografia-arazoak gainditzeko. Ibilbidearen erdialdera, trenbidea bitan banatzen da (Roman Abt ingeniari suitzarraren sistema), ibilgailuak gurutzatzea ahalbidetzeko.

Ibilgailuaren alde bakoitzeko gurpilak desberdinak dira. Horixe da gurutzatze-sistema horren funtsa. Izan ere, autoaren alde batean –ezkerra edo eskuina, gurutzatze-posizioaren arabera– erlaitz bikoitza dute gurpilek eta, kontrako aldean, ez dute halakorik eta zabalagoak dira. Horrela, erlaitz bikoitzeko gurpilek bermatzen dute ibilgailuak beti alde beretik zirkulatzea, eta ez da beharrezkoa gurutzatzeko pieza mugikorrak erabiltzea edo trenbide-aldaketarik egitea. Gurutzagunean, barruko erreien jarraitutasuna eten egiten da kablea pasa dadin eta erlaitzik gabeko gurpilen zabalerak etena arazorik gabe gainditzea ahalbidetzen du.

Trenbidea.

Forma triangeluarreko burua duten erreiek osatzen dute trenbidea, eta sekzio horrek bagoien larrialdiko balaztaren jarduna errazten du Hormigoi armatuzko plaka jarraitu batean enbutitutako profil angeluarreko luzekako habe metaliko batzuen gainean jarrita daude erreiak, trenbidearen oinarria osatzen du plaka horrek, eta, horrenbestez, ez dauka balasto harririk. Trenbidea behar bezala eustea ahalbidetzen du soluziobide horrek, eta trenbidearen materialak mugi ez daitezela lortzen du aldi berean. Bidean zehar, eskuineko aldetik gorakako noranzkoan, mailakatutako oinezkoentzako pasabide bat dago ikuskapen- edo mantentze-lanetarako, zubien arkuen gainetik luzatzen dena.

Ibilbidearen tren-euskarrian honako obra hauek egin ziren: bidezubi bat, argiaren 10 m-ko eta altueraren 15 m-ko erdi-puntuko bi arku dituena, laguntzeko murruak dituena; Zuhaiztietako errepidearen azpiko altueraren 8 m-ko eta argiaren 4,5 m-ko pasabide bat, ondoan, errepideari eusteko 12 metroko altuera eta 80 m-ko luzera duen murru bat duena; aipatutako errepidearen gaineko pasabide zeiharra eta bihurguneko beste bidezubi bat, argiaren 10 m-ko eta altueraren 15 m-ko erdi-puntuko lau arku dituena, laguntzeko murruak dituena; bidezubi horrek eremu korrigarri bat behean uzten du.

Lubeta aldea harri-horma hidraulikoko murruekin eginda dago.

Trakzio-sistema.

Trakzio-sistema goiko geltokiko lur azpiko gela batean dago, ibilgailuak plataformetan erraz sartu eta irten daitezen. Mugimendua motor batek eragiten du, eta bi erredukzio-faseren bidez polea eragile bati eragiten dio, eta polea horrek trakzio-kablea mugitzen du.

Motorrak balazta-bolanteak eta piñoi horzdun bat dauden ardatza mugitzen du. Piñoiak gurpil horzdun bat engranatzen du. Piñoia eta gurpila kutxa itxi autolubrifikatu batean sartuta daude, eta lehenengo erredukzio-fasea osatzen dute.

Bigarren erredukzio-fasean, aurreko gurpilaren ardatz berean muntatutako piñoi bat 3.700 mm-ko diametroko polea eragilearen zati horzdunarekin engranatzen da (erredukzio hori babes-kaxarik gabe egiten da).

Polea eragileak (3.700 mm-ko diametroa) arrastatzen du kable traktorea, eta zati horzdun bat eta ildaska bikoitzeko beste bat dauzka zeregin hori betetzeko. Bi inbertsio-poleak osatzen dute sistema. Eta bi polea horiek kableak polea eragilearekin duten ukipen-azalera gehitzen eta kablea kanpo-poleen linearantz eramaten laguntzen dute.

Makinak Von Roll Fonderie de Berne-k ekarri zituen, eta, hasieran, motor trifasiko asinkrono bat zeukan (150 ZP, 575 bira minutuko). Motorra Brown Boveri etxeak egin zuen, Baden-en (Suitza), Urteak joan, urteak etorri, hasierako motorraren ordez Beasaingo Indar enpresak egindako motor bat ezarri zuten, balazta elektroniko gisa diharduena, eta abiadura egonkor mantentzen da, beherantza doan ibilgailuak gorantza doanak baino zama handiagoa badarama ere, eta multzoari 2 m/s-ko abiadura ematen dio.

Jatorrizko kable traktorea tortsio motakoa zen, 35 mm-ko diametrokoa, bakoitzak 16 hari eta kalamu-arina dituen sei kablez osatutakoa. Trenbidearen erdialdetik doa, lineako poleetan oinarri hartuta, ibilbideari egokitzea ahalbidetzen baitiote.

Agintea eta erregulazioa.

Instalazioak beheko geltokian kokaturiko aginte-postu bat dauka, eta postu horretatik martxa eta balaztatze-sistema kontrolatzen dira. Oraindik jatorrizko aginte-bolanteak dituzte, eta aginteko eta erregulazio automatikoko taula bat erantsi zaio.

Jatorrizko balazta-sistemak osagai hauek ditu: hankako balazta larrialdietarakoa, baraila motako gailu mekanikoak (beren ekintza marruskadura-indarrari dagokio, zurezko zapata batzuek balazta-bolanteen gainean eragiten duten indarrari). Zurezko zapaten ordez, osagai sintetikoak dituzten zapata berriak ipini dira, eta gainera, balazta elektromagnetiko bat erantsi zaio.

Nolanahi ere, ibilgailuek bi balazta-sistema dituzte (zerbitzukoa eta larrialdikoa), instalazioaren gainerako balaztatze-sistemekin zerikusirik ez dutenak. Bi dispositibo horiek baraila motako mekanismoen bidez eragiten dute trenbidean errailean eragiten duten zapaten bitartez. Biradera erlojuaren orratzen norabideari jarraiki biraraziz eragiten zaio esku-balaztari; larrialdiko balazta, aldiz, Ruprecht motakoa da bagoiaren kablearen tentsioa desagertu bezain laster hasten da lanean. Kasu horretan, kontrapisuak askatu egiten dira eta erortzerakoan malgukiei eragiten diete eta barailak errailaren kontra estutzen dira.

Ibilgailuak.

Ibilgailuak bidaiariak eta salgaiak garraiatzeko diseinatu ziren, eta horixe da La Reineta funikularraren bereizgarri nagusia. Zerbitzu bikoitz hori eskaintzeko, bi ibilgailuek bi plataforma horizontal dituzte, eta haien gainean, bidaiariak garraiatzeko kutxak ezarrita daude, eta kutxa horiek ken litezke plataforma horizontala libre uzteko, eta horrela, zama handiak garraiatu ahal izateko. Kutxak kentzeko, bi geltokiek dituzte zubi-garabiak.

Bastidoreak metalikoak dira eta Bernako (Suitza) Lucien Von Roll lantegietan egin ziren. 9.000 kg-koa dute gehienezko zama-edukiera. Plataforma horizontalek 8,50 metroko luzera dute, eta 3,10 metroko zabalera; zabalera erabilgarria 26,6 m^2-koa dute.

Jatorrizko kutxak zurezkoak ziren, eta honela zeuden banatuta: hiru konpartimentu itxi (lehenengoan, gidariarentzako lekua dago); estalpeko plataforma zabal bat, banku jarraituak dituena eta multzo handiak garraiatzeko espazioa duena; eta balkoi ireki bat, gidariaren lekua, alegia.

Jatorrizko kutxak ordeztuak izan dira, eta haietako bat Burdinbidearen Museora eraman zuten. Kutxa berriak Irizar enpresak (Ormaiztegi) egin ditu: ate automatizatuak, berokuntza eta aire girotua ditu, eta EuskoTren-en erakunde-ikurrarekin apainduta daude.

Ezaugarri teknikoak.

Beheko geltokiaren garaiera: 62 m itsas mailaren gainean.

Goiko geltokiaren garaiera: 404 m itsas mailaren gainean.

Ibilbidearen luzera: 1.179 m.

Malda: 342 m.

Gutxieneko malda / gehieneko malda: % 23,85 / % 44,70.

Motor elektrikoa: Indar (Beasain).

Eragingailua: Bi erredukzioko Von Roll-a.

Zerbitzu-abiadura: 2 m/s.

Trazadura: lerrokadura zuzena.

Trenbidearen zabalera: 1,2 m.

Muntaketa: luzekako habe metalikoak hormigoizko lauza gainean.

Geltokiak.

Geltokiak linearen hasieran eta bukaeran daude; «neovasco» deritzon estilokoak dira eta Diego Basterra arkitektoaren proiektuei jarraikiz eraiki ziren. Antzeko diseinua dute, eta bi geltokiek fatxada nagusiaren eskuineko angeluan harlanduzko dorre txiki bana dute, arrano bat irudikatzen duen eskultura banarekin errematarturik.

Bolumenek zeramika-teilazko bi isurkiko estalkia dute, eta beheko solairuaren profil bat gehi bat, eta teilatu azpian. Fatxada nagusian bi sarbide dituzte: oinezkoentzakoa eta ibilgailuentzako atetzarra. Beheko solairuan, bolumen nagusiari erantsiriko portiko batek babesten du geltokien oinezkoentzako sarbidea. Fatxadak kuxindura-zokaloz eta harlangaitz-hormaz osatuta daude, eta goiko aldean, apaintzeko bilbadura faltsuekin zarpiatuta daude Goiko geltokian, nasen gainean, terraza bat dago, mantentze-lanak egiteko tailer bat, eta sotoetan, funikularraren makinak daude.

Kanpoaldean, fatxadek ez dute denboraren joanaren ondoriozko zahartze-aztarrenik, eta oro har ondo kontserbatuta daude, aldaketa batzuk eginda.

Barrutik, espazio zabal bat dute, eta hor, behar izanez gero, utz daitezke bidaiarien kutxak, eta, horretarako, zubi-garabiak dituzte, eta garabi horiek lana errazten duen motor elektriko txiki bana dute.

III. ERANSKINA

BABES ARAUBIDEA

ATARIKO TITULUA

1. artikulua.– Babes araubidearen xedea.

Babes Araubide hau Trapagarango funikularra Monumentu Multzo kalifikatutzat hartzen duen deklarazioaren zati da, eta, horrenbestez, kalifikazioaren eraginpean dauden ondasunen kontserbazioa araubidearen menpe jarri beharko da.

2. artikulua.– Aplikazio-eremua.

Industria-ondare horren interes kulturala gune eta eraikin multzo honetan dago, baita funikularrari lotutako azpiegituran eta instalazioetan ere. Horregatik, kultura-unitateari ezin zaio bere edukiaren zati bat kendu, ezta unitate horren osagaien izaera ere.

Beraz, segidan zehazten den babes-araubidea funikularraren kultura-osotasunari aplikatuko zaio: ondasun higigarriak eta higiezinak, bai eta eremu zehaztutako espazioak ere, hurrenez hurren, I. eta II. eranskinetan ezarritako mugaketaren eta deskribapenaren arabera.

3. artikulua.– Edukia.

Babes-araubidea hobeto ulertzeko eta erabiltzeko, bi zatitan antolatu da:

– Lehenengo zatian araubide orokorra dago, bertan xedapen orokorrak eta esku hartzeko baldintzak biltzen dira.

– Bigarren zatia industria-ondare hau osatzen duten ondasun guztien izaeraren arabera gauzatu beharreko esku hartzeko araubide espezifikoei dagokie.

Gauzak horrela, ondasun higiezinen barruan honako hauek bereizten dira: alde batetik, instalazioari loturiko ondare arkitektonikoa; eta bestetik, kable bidezko garraio-instalazioaren euskarria eta bide-azpiegitura. Ondasun higigarrien artean makinak, ibilgailuak edo bagoiak, altzariak eta azpiegituraren ekipamendua eta azpiegiturarekin loturiko guneak daude.

I. TITULUA

ARAUBIDE OROKORRA

I. KAPITULUA

XEDAPEN OROKORRAK

4. artikulua.– Eraginpean hartutako ondasunak.

Babes-araubide honek babesten duen ondasuna Euskal Kultur Ondareari buruzko uztailaren 3ko 7/1990 Legean ezarritakoaren menpe egongo da baimen, erabilera, jarduera, defentsa, zehapen, arau-hauste eta bestelakoei dagokienez.

5. artikulua.– Hirigintza-plangintzaren tresnak.

Araubide honetako aginduek Monumentu Multzoari eragiten dieten hirigintza-plangintzaren tresnak lotzen dituzte, Euskal Kultura Ondareari buruzko Legearen 28.1 artikuluan aurreikusten denaren arabera.

Plangintza araubidera egokitu beharko da onartu aurretik, baldin eta lantze-prozesuan badago, edota Deklarazioa egin aurretik indarrean baldin badago, araubidera egokituko da aldatuz edo berrikusiz, eta nolanahi ere, Kulturaren alorrean eskumena duen Eusko Jaurlaritzaren Sailaren aldeko txostena beharko du.

6. artikulua.– Eraispena eta suntsipena.

Ezin izango dira Monumentu Multzoa osatzen duten ondasun higiezinak eraitsi edo ondasun higigarriak suntsitu (osorik edo zati bat), Euskal Kultura Ondareari buruzko uztailaren 3ko Legearen 36. eta 40. artikuluetan ezarritakoaren arabera.

Aurri-egoeraren deklarazio-espedienteak ebazteko jarraitu beharreko prozedura kalifikatutako eta zerrendatutako kultura-ondasunen aurri-egoeraren deklarazioari buruzko eta haiek eraisteko erabakiaren aurretik eta ondoren egin beharrekoei buruzko azaroaren 10eko 306/1998 Dekretuan araututa dago.

7. artikulua.– Kontserbatzeko betebehar orokorrak.

Babes Araubide honen eraginpean dauden ondasunen jabeek honako hauetan ezarritako kontserbazio-, zaintza- eta babes-betebeharrak bete beharko dituzte:

– Euskal Kultura Ondareari buruzko uztailaren 3ko Legearen 20. eta 35. artikuluak; eta Lurzoru eta Hirigintzaren ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 24. eta 199. artikuluak, ondasun higiezinetarako.

– Euskal Kultura Ondareari buruzko uztailaren 3ko 7/1990 Legearen 37. artikulua eta hurrengoak, ondasun higigarrietarako.

Era berean, Euskal Kultura Ondareari buruzko uztailaren 3ko Legea garatzeko, babes-araubide honen aginduak lotesleak dira, eta eraginpean hartutako ondasun guztiak araubide honen arabera kontserbatu, mantendu eta zaindu beharko dira.

II. KAPITULUA

ESKU HARTZEKO BALDINTZAK ETA IRIZPIDEAK

8. artikulua.– Dokumentazioaren baldintzak.

Babes-araubide honen eraginpeko multzoan sartzen diren ondasunen gainean esku-hartzeren bat gauzatu aurretik, dokumentazio teknikoa aurkeztu beharko da eta dokumentazio horretan gutxienez honako hauek bildu beharko dira:

1.– Ondasunaren azterketa-diagnostikoa, honako hauek bilduta:

– Gaur egungo egoeraren dokumentazio grafiko zehatza, eskala egokian (eraikinen kasuan, 1/50 eskala oinplanoetan; fatxada eta sekzioetan, arkitektura-xehetasunak 1/20 eskalan), argazki-dokumentazio osoa, plano historikoak eta abar; bereziki, sistema teknologikoaren eta/edo egitura-sistemaren altxaera zehatz, dimentsionatu eta kotatuan; aurretiko bisten azterketa estratigrafiko osoan.

– Ondasunari buruzko ikerketa historiko-teknikoa, honako hauek jasota: ondasunaren azterketa historiko eta tekniko osatua, unitate estratigrafiko guztiak barnean hartuz eta bakoitzaren erregistroko fitxa tekniko osatuak idatziz; Fabrika Liburuen transkripzioa bereziki nabarmenduz.

– Kontserbazio-egoeraren azterketa-diagnostikoa, honako hauek jasota: patologiei buruzko azterketa bat, egitura-sisteman edo segurtasun-sisteman eragiten duten edo eragin dezaketen patologiei bereziki erreparatuta; ondasunaren patologiak edo narriaduraren arrazoiak; eta elementuak babesteko aurreikusi diren neurriak.

2.– Esku-hartze proposamena, honako hauek bilduta:

– Erabili beharreko jardun eta tekniken balioespen justifikatua egiten duen dokumentazio idatzia eta, hor, erabiliko den materialaren kalitatea, egokitasuna eta egonkortasuna adieraziko da, baita zer elkarreragin duen gainerako osagarriekin ere.

– Egin beharreko esku-hartzeen dokumentazio grafikoa; erabili beharreko materialak; lanak egikaritzeko faseak, baita bukaerako egoera ere, goian aipaturiko eskaletan proiektatuta. Egin beharreko esku-hartzeek fabrikak edo makineria eraginpean hartzen badituzte, Egikaritze Unitate bakoitzari dagozkion fitxak idatzi behar dira, erregistro zorrotza izateko.

– Esku-hartzearen aurrekontua, esku-hartze hori babes-araubide honek ezarritako aginduen arabera egikaritzeko behar diren teknika eta bitarteko guztiak barnean hartzen dituena.

– Mantentze-lanetako plana, eraikinen, makinen, azpiegituren eta elementu guztien bizitza ziurtatzeko eta egoki mantentzeko behar diren teknikak eta bitartekoak zehaztuta.

Bizkaiko Foru Aldundiko organo eskudunak adierazten duen kasuetan, azterlan osagarriak, historikoak, arkeologikoak edo bestelakoak ere egin beharko dira.

9. artikulua.– Esku-hartzeak baimentzeko baldintzak.

Babes Araubide honen eraginpeko ondasunetan –higiezinak eta higigarriak– esku-hartzeak egiteko Bizkaiko Foru Aldundiko organo eskudunaren baimena eskuratu behar da. Ondasun higiezinen kasuan, baimen hori udal-lizentzia eman aurretik lortu beharko da, betiere Eusko Jaurlaritzan Kulturaren arloan eskuduna den Sailak Deklarazioaren eraginpeko eremua babesteko plan berezien eta/edo lurraldearen eta hiriaren antolamendu-planen aldeko txostena egin ez badu. Ondasunen –higiezinak eta higigarriak– mantentze-lanetako jardunak eta instalazioaren elementu txikiak (zerrendetan zehaztuta dago zer ondasun hartzen den elementu txikitzat) aldatzea ez dira esku-hartzetzat hartuko eta ez dute baimenik beharko.

10. artikulua.– Erabileren baldintzak.

Euskal Kultura Ondareari buruzko uztailaren 3ko 7/1990 Legearen 23. artikuluan xedatutakoari jarraikiz, honako erabilera hauek soilik baimenduko dira: multzoaren ezaugarrietara egokitzen direnak, multzoa osatzen duten ondasunak behar bezala kontserbatzea ahalbidetuko dutenak, eta babes-araubide honetan adieraziriko elementuak behar bezala eta bereziki babestea ahalbidetuko dutenak.

11. artikulua.– Sektoreko beste araudi batzuk aplikatzeko baldintzak.

Indarreko sektoreko araudia betetzera bideratutako esku-hartzeak baimenduko dira, bereziki, segurtasunaren eta irisgarritasunaren arloko baldintzak arautzen dituztenak, baina babes-araubide honetan finkaturiko jardun-mugen barruan.

12. artikulua.– Esku hartzeko irizpide orokorrak.

Deklarazioa eragin zuen interesa errespetatu behar da ondasunaren kontserbazioan, errekuperazioan, zaharberritzean eta erabileran, baina horrek ez du esan nahi ezin denik gaur egungo elementu, teknika eta materialik erabili ondasuna bere erabilerara hobeto egokitzeko.

Esku-hartze oro multzoaren kultura-balioespenetik eta kulturaren eta ingurunearen, paisaia naturalaren eta/edo hiri-paisaiaren arteko etengabeko harremanetik abiatuta egin beharko da.

Eremu horretan kokatutako interes kulturaleko ondasunak eta guneak zaindu beharko dira eta gorde eta kontserbatuko direla bermatu; era berean, mugaren barruan hartutako gainerako ondasun guztiei balioa emango zaie eta ikusaraziko dira.

Kultura-adierazpen ukigarria edo ukiezina zaindu beharko da, hura ulertzea eta behatzea ahalbidetuz.

Etorkizunean zaharberritzeko beste esku-hartzerik egitea eragotziko ez duten teknikak eta materialak erabiliko dira.

13. artikulua.– Babes-eremuko esku-hartzearen irizpideak.

Gune honetako esku-hartze eta erabilerek ez dute eremuaren izaera arkitektonikoa eta paisajistikoa aldatuko, ez dute eragotziko ondasunaren behaketa edo ez dute ondasunaren osotasun fisikoa urratuko. Lurraldearen geomorfologian eta topografian aldaketa larria eragingo duen lur-mugimendu oro debekatuta dago, baita zaborrak, obra-hondakinak edo hondakinak botatzea ere.

Deklarazioan mugatutako babes-eremuari dagokionez, funikularraren xedearekin edo ezaugarriekin zuzenean loturarik ez duen eginkizun bat betetzen duten elementu, eraikin eta instalazioak ezabatzeko esku-hartzeak baimendu ahal izango dira, gunea hondatzen badute.

II. TITULUA

ARKITEKTURA ONDAREAREN BERARIAZKO ARAUBIDEA

I. KAPITULUA

XEDAPEN OROKORRAK

14. artikulua.– Aplikazio-eremua.

I. eranskinean finkaturiko mugan biltzen diren higiezin, gune eta arkitektura-elementu guztiei aplikatuko zaie titulu hau.

Arau honi dagokionez, eraikintzat hartuko dira Eraikinen antolamenduari buruzko azaroaren 5eko 38/1999 Legearen 2.2 artikuluan deskribaturiko eraikuntza-egintzak.

15. artikulua.– Identifikazioa.

Kapitulu honetan biltzen dira dokumentazio grafikoan (planoak eta fitxak) eta hurrengo zerrendan izenaren eta helbidearen arabera identifikaturiko ondasunak:

Erref.	Izena	Helbidea
AR1	Beheko geltokia	Funikular kalea 30, Eskontrilla auzoa.
AR2	Goiko geltokia	La Reineta auzoa (Luzera: -3°2' 56.3'' - Latitudea: 43°17' 32.8'')

16. artikulua.– Babes bereziko elementuak.

Euskal Kultura Ondarearen uztailaren 3ko 7/1990 Legearen 12.1.e) artikuluan ezarritakoa betetzeko, berebiziko garrantzizkotzat joko dira bolumetria, barneko guneak, espazio-harremanak, garaiko elementuak (garaiko plakak, babesak, apaingarriak, materialak, zurgin-lanak) eta fatxadak.

II. KAPITULUA

ESKU HARTZEKO IRIZPIDEAK ETA JARDUNAK

17. artikulua.– Esku hartzeko irizpideak.

Esku-hartzeen bitartez eraikuntza osatzen duten elementuak sendotu, zaharberritu eta berritu egingo dira, baimendutako erabilerak gauzatzeko beharrezkoak diren elementu berriak txertatu eta gehigarri degradatzaileak ezabatu.

Ondasunaren espazioaren antolamendurako ezaugarri tipologikoak, bolumetrikoak eta morfologikoak kontserbatu egingo dira eta, teknikoki ahal den heinean, eraikuntza-prozedurak ere bai.

Elementu tipologiko formalak eta egiturazkoak errespetatu egingo dira eta barruan ezin izango d(ir)a gauzatu elementu horiekiko egokia(k) ez d(ir)en erabilera(ri)k.

Ondasunaren benetakotasun historikoa desitxuratzen duten gehigarri mimetikoak debekatuta daude, baita ondasuna guztiz edo partzialki berreraikitzea ere, betiere jatorrizko zatiak erabiltzen ez badira multzoaren kultura-balioak eta izaera atzemateko. Azken kasu horretan, esku-hartze berria ongi bereizi beharko da, irakurketan edo interpretazioan akatsik egon ez dadin.

Barneko guneetan egindako esku-hartze ororen bitartez multzoaren izaera areagotuko da eta altzariak multzoaren ingurumen-izaerarekin integratu eta harmonizatuko dira.

Babes bereziko gainerako elementuei dagokienez (16. artikuluan zerrendatuta daude) kontserbatzeko eta horiei balioa emateko esku-hartzeak –eraikuntza-alorrekoak– egitea baimenduko da eta, horretarako, Ondare Urbanizatua Birgaitzeko Jarduketa Babestuei buruzko abenduaren 30eko 317/2002 Dekretuan zaharberritze zientifikorako ezarritako lanak egitea ere baimenduko da.

Eraikinen barnealdea hustea eraistetzat hartuko da eta, horregatik, Babes Araubide honen 6. artikuluan xedaturikoa bete beharko da.

18. artikulua.– Baimenduta dauden jardunak.

– Fatxadak zaharberritzea, konposizioaren batasuna aldatu gabe eta balio estilistiko berezidun elementuak errespetatuta; aldaketa partzialak ez dira baimenduko.

– Gehigarri degradatzaileak eta azkenaldiko garaietan egindako edozein obra ezabatzea, betiere interesik ez badute edo ondasunaren edo inguruaren jatorrizko arkitektura-ezaugarriekin kontraste negatiboa egiten badute.

– Garrantzi arkitektoniko edo kultural handia duten barneko guneak (nasak, ataria) zaharberritzea, jatorrizko dekorazioaren arkitektura-elementuei eutsita eta egiturazko antolamenduaren ezaugarrietan aldaketa nabarmenik egin gabe.

– Jatorrizko arotzeriako, fatxadako baoetako, beirateetako, dekorazioetako eta abarretako edozein elementu edo bestelako elementu interesgarriak zaharberritzea edo, hala dagokionean, material eta diseinu berdineko elementu berriak jartzea horien ordez, betiere jatorrizko itxura berreskuratzea ahalbidetuz gero.

– Finkatzea, berreskura ezin daitezkeen zatiak aldatuta, sostengu-hormen, solairuen eta estalkiaren posizioa edo kota aldatu gabe eta jatorrizko estaldura-materiala berrezarrita.

– Babes-araubide honen beste alderdiren bati aurka egiten ez dioten barneko obrak; esate baterako, entokadura eta pintura, zoladuren egikaritzea eta konponketa, barneko arotzeria-lanak, iturgintza-konponketak, berogailuak eta tximiniak.

– Funtsezko instalazio teknologikoak eta higienearen eta osasunaren ingurukoak jartzea, aurretiaz adierazitakoa errespetatzen den heinean.

19. artikulua.– Debekatutako esku-hartzeak.

Baimendutako esku-hartzeak mugatzearen xedea balio historiko-arkitektonikoak kontserbatzea da. Horretarako, 16. artikuluan zerrendatu ditugun babes berezidun elementuen ezaugarriak alda ditzaketen esku-hartzeak debekatuta daude.

Oro har, ez dira baimenduko ondasunaren balio historiko-arkitektonikoak kaltetu edo hondatuko dituzten esku-hartzea, ezta araubide honetako beste alderdiren baten aurkakoak direnak ere. Horretarako, esanbidez baimenik gabeko jarduntzat hartuko dira honako hauek:

– Bolumen-aldaketak eta oinplanoko azalera-bariazioak, baldin eta ondasunaren elementu tipologiko formalak eta egiturazkoak atzematea eragozten badute.

– Fatxadak aldatzea, fatxadetako osagaiei eta haien tratamenduari dagokienez eta fatxadako baoen jatorrizko kokapenari dagokionez.

– Espazio nagusien barnealdeko aldaketa eta egitura-antolamendua, baldin eta espazioak pisutan zatitzea eragiten badute.

– Estalkien aldaketak; hala nola altxatzea, isurialdeak aldatzea eta isurialdeen kopurua aldatzea.

– 16. artikuluan zerrendatutako Babes bereziko elementuei dagokienez, estilo-eransketak, nahiz eta dokumenturen batek agertzen duen nolakoa izan zen obra, behin bukatuta.

– Fatxada garbitzeko tratamenduak, baldin eta kanpoko testura edo akaberako elementuen konposizioa atzera ezinezko moduan aldatzen badute. Garbitu aurretik eta materialen konposizioa aztertu ostean, elementu ahulenak babestu eta egon daitezkeen junturak eta artesiak zigilatuko dira.

– Instalazioetako hodiak karta-hormetan sartzea; erraz iristeko moduan eta modu diskretuan egikaritu behar dira.

III. TITULUA

BIDE ETA TRENBIDE ONDAREAREN BERARIAZKO ARAUBIDEA

I. KAPITULUA

XEDAPEN OROKORRAK

20. artikulua.– Aplikazio-eremua.

I. eranskinean xedaturiko mugaren barruan sartutako kable bidezko garraio-instalazioaren trenbide-sarea, euskarria eta azpiegitura osatzen dituzten elementu guztiei aplikatuko zaie titulu hau.

21. artikulua.– Identifikazioa.

Kapitulu honetan biltzen dira dokumentazio grafikoan (planoak eta fitxak) eta hurrengo zerrendan identifikaturiko ondasunak, izenaren eta kokapenaren arabera, hala badagokio:

Erref.	Izena	Koordenatu geografikoak
01	1. bidezubia	Luzera: -3°2’ 32.03’’ - Latitudea: 43°18’ 3.33’’
02	Errepide azpiko pasabidea	Luzera: -3°2’ 34.20’’ - Latitudea: 43°17’ 58.71’’
03	Errepide gaineko pasabidea	Luzera: -3°2’ 36.48’’ - Latitudea: 43°17’ 54.04’’
04	2. bidezubia	Luzera: -3°2’ 43.31’’ - Latitudea : 43°17’ 42.12’’

PL	Oinarrizko plataforma
	PL.01 OINARRIA: Harri-horma hidraulikoa.
	PL.02 EUSKARRIA
	30 cm-ko lodiera duen hormigoi-geruza, baita 120/80/10 profil angeluarrak ere, enbutituta errailak eta nitxoak distantzia erregularrean finkatzeko, polea-gidak kokatzearren.
	PL.03 BIDE AZPIEGITURAREN ELEMENTUAK
	- Bide metrikoa, buru triangeluarreko errailak dituena.
	- Linea bikoitzeko polea, Ø 290 mm.
	- Linea bakuneko polea, Ø 290 mm.
	- Linea bakuneko polea, Ø 385 mm.
	- Linearen elementu txikiak:
	Eklipsak y errail eta habeei eusteko buloiak.
	Eusteko torlojuak.
	Linearen muturreko topeak, burdinurtuzkoak.
	Lineako poleen ardatzak eta poleei eusteko zumitz metalikoak.

22. artikulua.– Babes bereziko elementuak.

Euskal Kultura Ondareari buruzko uztailaren 3ko Legearen 12.1.e) artikuluan xedaturikoa betetze aldera, garrantzi berezidun elementutzat hartuko dira trazadura, gurutzatze-sistema, bide-euskarria eta ekipamenduaren ezaugarriak, esate baterako, trenbidearen zabalera, materialak, sekzioak eta abar.

Elementu horien kasuan, elementuak kontserbatzeko eta elementuen ezaugarriei balioa emateko esku-hartzeak soilik baimenduko dira, betiere teknologia (hau da, trenbide-euskarriaren osagaien ezaugarriak, egikaritzeko modua eta elementu tipologiko formal eta egiturazkoak) errespetatuta.

II. KAPITULUA

ESKU HARTZEKO IRIZPIDEAK ETA JARDUNAK

23. artikulua.– Esku hartzeko irizpideak.

Benetakotasun historikoa bermatzea, dauden materialak eta azpiegituraren alderdi formalak eta berezko ezaugarriak fisikoki eta funtzionalki kontserbatuz, eta potentzial arkeologikoa errespetatuz.

Bide-euskarria eta -azpiegitura kontserbatzea osagai guztiekin, beharrezkoa diren mantentze-lanak eginez eta eraikuntza-teknika bera, materialak eta ezaugarri formalak erabiliz. Kontserbazio-egoera onean dauden elementuak errespetatu egin beharko dira, hala funtzioari nola kokapenari dagokienez.

Ondasunaren, bere osagaien eta ezaugarrien osotasuna zaintzea, baita horien iraupena luzatzea ere.

24. artikulua.– Baimenduta dauden jardunak.

– Bide-euskarriaren egiturak lehengoratzea, egiturari edo funtzionalitateari lotutako aldaketa txikiak baimenduz, betiere dauden elementuak ez badira aldatzen, itzulgarritasun-irizpideak erabiltzen badira, eta elementuekin, metodoekin eta teknikekin harmonizatzeko adierazi diren irizpide orokorrak betetzen badira. Esku-hartze berria behar den neurrian bereizita geratuko da, irakurketa- eta interpretazio-hutsegiteak saihesteko.

– Egitura-arazoak jatorrizko eraikuntza-materialak eta -teknikak erabiliz konpontzea.

– Egoera txarrean dauden eta erresistentzia-funtzioa betetzeko gai ez diren linea-elementuen (poleak, bideak) ordezpen puntuala, material, dimentsio eta forma berdinekin. Aldez aurretik, 8. artikuluan adierazten den bezala, elementuaren kontserbazio-egoeraren azterketa bat egingo da, eta materialaren degradazio-maila eta erresistentzia barnean hartuko ditu, baita kontserbazio-egoera modu egokian zehazteko beste edozein azterketa osagarri ere.

– Azalpen-seinaleak eta -taulak jartzea, betiere irudi bateratua eskaintzen badute, azpiegituraren berezko irudia aldatu gabe.

25. artikulua.– Debekatuta dauden jardunak.

– Jatorrizkoa bigarren maila batean uzten duten eta jatorrizko elementuekin (kolorea, tonua, ehundura, forma eta eskala) eta erabilitako metodo eta teknikekin harmonizatzen ez duten gehikuntzak egitea debekatuta dago.

– Erabilitako sistemarekin bateragarriak ez diren teknika berriak sartzen dituzten esku-hartzeak ez dira egingo, ez materialei ezta lotura-moduei dagokienez ere.

– Instalazioan funtzio edo zerbitzu berriak gaineratzea, babes-araubidearen preskripzio eta helburuaren aurkakoak diren esku-hartzeak ekarriko badituzte.

IV. TITULUA

ONDASUN HIGIGARRIEN BERARIAZKO ARAUBIDEA

I. KAPITULUA

XEDAPEN OROKORRAK

26. artikulua.– Aplikazio-eremua.

Titulu hau, I. eranskinean ezarritako mugan barne hartuta dagoen kable bidezko garraio-instalazioari lotutako ondasun higigarri guztiei aplikatuko zaie.

27. artikulua.– Identifikazioa.

Kapitulu honetan, dokumentazio grafikoan (planoak eta fitxak) eta ondorengo zerrenda honetan identifikatuta dauden ondasunak barne hartzen dira.

Erref.	Izena
27.1	Ibilgailuen plataforma horizontala.
	27.1.1 BASTIDOREA
	7,95 m-ko luzerako bastidore metalikoa, ardatzen artean 5,20 m-ko tartea duena (2 unitate)
	Altzairuzko ardatzak (4 unitate).
	Burdinurtuzko palanka, eskuaira-forma duena (2 unitate).
	– Bastidoreko elementu txikiak:
	Altzairuzko gurpil laua, 500mm-ko Ø duena eta 180mm-ko luzerakoa (4 unitate).
	Altzairuzko gurpila, 500mm-ko Ø duen erlaitz bikoitzarekin (4 unitate).
	27.1.2 KROKATZEKO ETA BALAZTATZEKO ELEMENTUAK
	Altzairuzko zorro metaliko zilindrikoak kanpoaldera eta barnealde konikoarekin (2 unitate).
	Bolantea eta esku-balaztari eragiteko altzairuzko ardatza (4 unitate).
	Esku-balaztari eragiteko engranaje konikozko sistema (4 unitate).
	Balaztek jarduteko Galle Kateak (4 unitate).
	Larrialdi-balazta askatzeko pedala (3 unitate).
	Trinket-mekanismoa (2 unitate).
	– Krokatzeko eta balaztatzeko elementu txikiak:
	trakzio-kablea
	Kableak eta bere ardatzak tentsioa galduz gero biratzen den palanka (2 unitate).
	Balazta-palankak (12 unitate).
	Errailaren gainean diharduten balazta-barailak (12 unitate).
	Trinket-mekanismoa eragiten duen kontrapisua (2 unitate).
	Segurtasun-balaztak errematatzeko palanka eramangarriak (motza eta luzea) (2 unitate).
27.2	Trakzio-sistema
	27.2.1 MOTORRA
	– Indar Motorra –Beasain– (unitate 1).
	– Hormigoizko bankada (unitate 1).
	– Elementu txikiak:
	Motor nagusiari eusteko altzairuzko egitura (unitate 1).

Erref.	Izena
	27.2.2 LEHEN ERREDUKZIO FASEA
	– Balazta-bolanteak (2 unitate).
	– Piñoi horzduna (unitate 1).
	– Gurpil horzduna (unitate 1).
	– Kutxa itxi autolubrifikatua (unitate 1).
	– Ardatza (unitate 1).
	– Hormigoizko bankadak.
	27.2.3 BIGARREN ERREDUKZIO FASEA
	– Piñoi horzduna (unitate 1).
	– Polea eragilea, 3700 mm-ko Ø duena, ildaskekiekin eta gune horzdunarekin (unitate 1).
	– Inbertsio-poleak, ildaska hirukoitzarekin (unitate 2).
	– Erredukzioaren bigarren fasearen ardatza (unitate 1).
	– Polea eragilearen ardatza (unitate 1).
	– Inbertsio-poleen ardatzak (2 unitate).
	– Hormigoizko bankadak.
	– Erredukzioaren bigarren fasearen elementu txikiak:
	Polea eragilearen ardatzeko kojineteak (2 unitate).
	Polea eragilearen ardatzari eusteko burdinurtu-piezak (2 unitate).
27.3	Aginte- eta balazta-sistema.
	27.3.1 BALAZTATZE SISTEMA
	– Balazten barailen metalezko bastidorea (2 unitate).
	– Balaztei eskuz eragiteko bolanteak (2 unitate).
	– Segurtasun-balaztari eragiteko kate horzduna (2 unitate).
	– Aginte- eta balazta-sistemaren elementu txikiak:
	Zapatak (4 unitate).
	Hagaxketatik kate horzdunera mugimendua transmititzen duen kable teinkatzailea (unitate 1).
	Segurtasun-balazta eragiten duten karrera-amaierako eta estazionamendurako hagaxkak (2 unitate).
	Gehiegizko abiadura-kasuetan eragiteko dispositibo mekanikoa (unitate 1).
	27.3.2 AGINTEAK ETA KONTROLAK
	– Zerbitzu-balaztari eragiteko bolantea (unitate 1).
	– Aginte-bolantea (unitate 1).
	– Ibilgailuen posizionamendua kontrolatzeko gailua (unitate 1).
	27.3.3 ALTZARIAK ETA EKIPAMENDUA
	– Plakak eta garaiko telefonoa.

28. artikulua.– Babes bereziko elementuak.

Euskal Kultura Ondarearen uztailaren 3ko 7/1990 Legearen 12.1.e) artikuluan ezarritakoa betetzeko, berebiziko garrantzizkotzat joko dira azpiegiturak objektu teknologiko gisa duen jatorriko izaera, funtzionatzeko modua, ibilgailuen plataforma horizontalak, eta garaiko plakak.

Elementu horien gainean, elementuak kontserbatzera eta haien ezaugarriei balioa ematera bideratutako esku-hartzeak bakarrik onartuko dira, betiere ondasunaren teknologia eta osagaien ezaugarriak, pieza mekanikoen bidezko funtzionamendu-modua eta elementu tipologiko formal eta estrukturalak errespetatuz.

II. KAPITULUA

ESKU HARTZEKO IRIZPIDEAK ETA JARDUNAK

29. artikulua.– Esku hartzeko irizpideak.

Ondasunaren osotasuna zaintzea, baita etorkizunean osorik transmitituko dela eta instalazioari lotuta dauden giza trebetasunak eta lanbideak zaintzea ere.

Benetakotasun historikoa bermatzea, eta azpiegiturak objektu teknologiko gisa duen jatorrizko izaera, pieza mekanikoen bidezko funtzionamendu-modua eta makina eta elementu lagungarriak kontserbatzea.

Osotasun funtzionala eta material esanguratsua zaintzea, jardueraren jatorrizko patroiei eutsiz eta funtzionamendua ahalbidetzen duten elementu guztiak (adibidez poleak eta uhalak) kontserbatuz, eta arau orokor gisa baliabide lagungarri alternatiboen erabilera saihestuz.

Edozein esku-hartze egiteko, itzulgarritasun-, bateragarritasun- eta egonkortasun-irizpideak kontuan izan beharko dira. Jarduna, ondasuna kaltetzen ez duten produktu, material eta prozesuen bidez egin beharko da.

Kultura Ondasun Kalifikatuaren kontserbazio prebentiboari lehentasuna eman beharko zaio, alterazioak saihesteko eta horren narriadura eteteko beharrezko baldintzak jarriz. Makinen gaineko jardun fisikoak ondasuna behar bezala kontserbatzeko bakarrik beharrezkoa denean egingo dira, edo bere egoera kontuan izanik horiek ulertzeko eta transmititzeko ezinbestekoa denean.

Esku-hartze oro dokumentatu egingo da eta, edozein kasutan, Kultura Ondasun babestuaren balioa murrizten duten elementu bateraezinen eta eranskinen ezabatzea aurreikusiko du. Hori guztia esku-hartzerako dokumentazio teknikoan bilduko da, eta 8. artikuluan adierazitakoaren arabera egin beharko da.

30. artikulua.– Baimenduta dauden jardunak.

Ondasuna zaharberritzea, alteratutako zatien jatorrizko egoerara lehengoratuz.

Errekuperaezinak diren zatiak ordeztuz kontsolidatzea, hainbat ezaugarri aldatu gabe, hala nola: posizioa, funtzionamendu-modua, materiala, sekzioa, eta abar.

Interesgarriak ez diren eta ondasunaren ezaugarriekiko kontraste negatiboa egiten duten elementu erantsiak edo duela gutxiko inkorporazioak ezabatzea.

Ondasuna kontserbatzea alterazioak saihesteko eta narriadura eteteko beharrezko baldintzak jarriz, eta mantentze-lan egokia egitea. Honako jardun hauek barnean hartzen dira:

– Aldizkako azterketak garbiketa, koipeztatzea eta oxidazioen kontrola egiteko, baita plagak kontrolatzeko eta ezkutuko guneak garbitzeko ere.

– Giro-baldintzak kontrolatzea (hezetasuna, tenperatura, argia, kutsatzaile atmosferikoak).

– Bionarriadura eragiten duten ugaltzeak saihesten dituzten tratamendu prebentiboak.

– Barne-egituraren kontserbazio-baldintzen aldizkako azterketa (engranajeak lotzeko sistemak, transmisio-mekanismo edo -elementuak eta sistema mekanikoak).

Ondasuna ulertzera bideratutako zaharberritzeko esku-hartzeak, osotasun estetikoa, fisikoa edo historikoa errespetatuz.

Salbuespen gisa, elementu, sistema eta/edo instalazio berriak inkorporatzea, kable bidezko garraioaren funtzionaltasuna zaintzeko segurtasun-arrazoiengatik ezinbestekoak direnean. Inkorporazio berriak ez du ondasuna ikustea oztopatuko eta egitura lagungarri paralelo gisa egingo da, ondasunaren osotasun funtzionala eta, ondorioz, ulermen funtzionala.

31. artikulua.– Debekatuta dauden jardunak.

Ondasunaren jatorrizko funtzionamendua ez lehengoratzeko moduan aldatzen duten tratamenduak edo konponketak. Edozein esku-hartze egin baino lehen eta ondasunak aztertu ondoren, elementu hauskorrenak babestu egingo dira, eta horien egungo egoera kontuan izanik babestu, garbitu eta konpondu egingo dira.

Kable bidezko instalazioaren izaera mekanikoa ezkutatzen edo ezabatzen duten estalkiak edo beste elementu batzuk.

Makinen aldizkako garbiketan ondasuna narria dezaketen prozedura agresiboak erabiltzea. Era berean produktu kimiko korrosiboen erabilera ahalik eta gehien mugatuko da. Xurgapen-prozedurak erabiliz gero, ondasunaren kontserbazio egokia bermatzen duten sistemak erabiliko dira.

Ondasunen materiala ezabatzea, haiek babesteko ezinbestekoa denean edo ondasunaren balio historiko eta estetikoei kalte eragiten dienean izan ezik.

Ondasunak kontserbatzeko eta funtzionatzeko giro-baldintzak kaltetzen dituzten sistemak instalatu eta/edo erabiltzea.

Araubide honen eraginpeko ondasun higigarriak lekualdatzea. Ondasunek jatorrizko kokalekuan egon beharko dute, haien deskontestualizazioa saihestuz eta kable bidezko garraio-instalazioaren xede den objektu gisa duen izaera errespetatuz.

ONDARE ARKITEKTONIKOA. FITXAK

IDENTIFIKAZIOA

Erreferentzia-kodea

AR1

Elementua

BEHEKO GELTOKIA

Ondare mota

ARKITEKTONIKOA

Kokalekua

Funikular kalea, 30

- Escontrilla auzoa-

ARAUDIA

Babes-araubidea	OROKORRA
Berariazko araubidea	ONDARE ARKITEKTONIKOA
Babes berezidun elementuak	Bolumena, barrutiak, baita espazio-harremanak ere, garaiko elementuak (antzinako plakak, barandak, dekorazioa, materialak, arotzeria, etab) eta fatxadak.

ONDARE ARKITEKTONIKOA. FITXAK

IDENTIFIKAZIOA

Erreferentzia-kodea

AR2

Elementua

GOIKO GELTOKIA

Ondare mota

ARKITEKTONIKOA

Kokalekua

La Reineta auzoa

Longitudea: -3° 2’ 56.3’’

Latitudea: 43° 17’ 32.8’’

ARAUDIA

Babes-araubidea	OROKORRA
Berariazko araubidea	ONDARE ARKITEKTONIKOA
Babes berezidun elementuak	Bolumena, barrutiak, baita espazio-harremanak ere, garaiko elementuak (antzinako plakak, barandak, dekorazioa, materialak, arotzeria, etab) eta fatxadak.

BIDE ETA TRENBIDE ONDAREA. FITXAK

IDENTIFIKAZIOA

Erreferentzia-kodea

01

Elementua

1 BIDEZUBIA

Ondare mota

BIDEA ETA TRENBIDEA

Kokalekua

Geografia-koordenatuak:

longitudea: -3° 2’ 32.03’’

latitudea: 43° 18’ 3.33’’

Ezaugarriak

Bi erdi-puntuko arku-segida batez osatutako bidezubia eta eusteko hormak. Arku bakoitzak 10 metroko argia duen tartea sortzen du eta 15 metroko altuera du.

ARAUDIA

Babes-araubidea	OROKORRA
Berariazko araubidea	BIDE ETA TRENBIDE ONDAREA
Babes berezidun elementuak	Bidea eta ekipamenduaren ezaugarriak, esate baterako, egikaritze modua, materialak, sekzioak, etab.

BIDE ETA TRENBIDE ONDAREA. FITXAK

IDENTIFIKAZIOA

Erreferentzia-kodea

02

Elementua

BEHEKO PASABIDE

Ondare mota

BIDEA ETA TRENBIDEA

Kokalekua

Geografia-koordenatuak:

longitudea: -3° 2’ 34.20’’

latitudea: 43° 17’ 58.71’

Ezaugarriak

La Arboleda errepidearen beheko pasabideak 8 metroko altuera eta 4,5 metroko argia duen tartea sortzen du, eta jarraian, 12 metroko altuera eta 80 metroko zabalera duen errepidearen euste-horma bat dago.

ARAUDIA

Babes-araubidea

OROKORRA

Berariazko araubidea

BIDE ETA TRENBIDE ONDAREA

Babes berezidun elementuak

Bidea eta ekipamenduaren ezaugarriak, esate baterako, egikaritze modua, materialak, sekzioak, etab.

BIDE ETA TRENBIDE ONDAREA. FITXAK

IDENTIFIKAZIOA

Erreferentzia-kodea

03

Elementua

GOIKO PASABIDE

Ondare mota

BIDEA ETA TRENBIDEA

Kokalekua

Geografia-koordenatuak:

longitudea: -3° 2’ 36.48’’

latitudea: 43° 17’ 54.04’’

Ezaugarriak

La Arboleda errepidearen goiko pasabide zeiharra.

ARAUDIA

Babes-araubidea	OROKORRA
Berariazko araubidea	BIDE ETA TRENBIDE ONDAREA
Babes berezidun elementuak	Bidea eta ekipamenduaren ezaugarriak, esate baterako, egikaritze modua, materialak, sekzioak, etab.

BIDE ETA TRENBIDE ONDAREA. FITXAK

IDENTIFIKAZIOA

Erreferentzia-kodea

04

Elementua

2 BIDEZUBIA

Ondare mota

BIDEA ETA TRENBIDEA

Kokalekua

Geografia-koordenatuak:

longitudea: -3° 2’ 43.31’’

latitudea: 43° 17’ 42.12’’

Ezaugarriak

Lau erdi-puntuko arku-segida batez osatutako bidezubi kurbatua eta eusteko hormak. Arku bakoitzak 10 metroko argia duen tartea sortzen du eta 15 metroko altuera du.

ARAUDIA

Babes-araubidea

OROKORRA

Berariazko araubidea

BIDE ETA TRENBIDE ONDAREA

Babes berezidun elementuak

Bidea eta ekipamenduaren ezaugarriak, esate baterako, egikaritze modua, materialak, sekzioak, etab.

BIDE ETA TRENBIDE ONDAREA. FITXAK

IDENTIFIKAZIOA

Erreferentzia-kodea

PL

Azpikodeak

PL.01

PL.02

PL.03

Elementua

OINARRIZKO PLATAFORMA

Ondare mota

BIDEA ETA TRENBIDEA

PL.01 Azpikodea

OINARRIA

Lubeta tartea harlangaitz hidrauliko hormez osatuta dago.

PL.02 Azpikodea

EUSKARRIA

30 cm-ko lodiera duen hormigoi-geruza , enbutitutako profil angeluarrekin errailak eta nitxoak distantzia erregularrean finkatzeko, ibilbidean zehar banatutakoak.

PL.03 Azpikodea

BIDE AZPIEGITURAREN ELEMENTUAK

ARAUDIA

Babes-araubidea	OROKORRA
Berariazko araubidea	BIDE ETA TRENBIDE ONDAREA
Babes berezidun elementuak	Ibilbidea, gurutzatze-sistema, bidea eta ekipamenduaren ezaugarriak, esate baterako, ekipamenduen ezaugarriak, egikaritze modua, materialak, sekzioak, etab.

ONDARE HIGIGARRIA. FITXAK

IDENTIFIKAZIOA

Erreferentzia-kodea

27.1

Elementua

PLATAFORMA HORIZONTAL

Azpikodeak

27.1.1

27.1.2

Ondare mota

HIGIGARRIA

27.1.1 Azpikodea

TXASISA

Metalezko txasisa, Lucien Von Roll de Berna (Suitza) lantegian egin zen eta 9000 kiloko karga-ahalmena du gehienez. Plataforma horizontala 8,50 metroko luzera eta 3,10 metroko zabalera du. Jatorrizko izaera mantentzen du eta funikularraren elementu adierazgarria da.

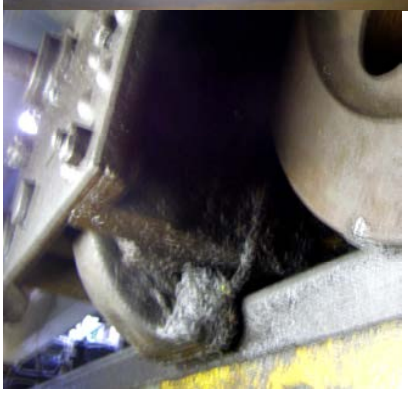

27.1.2 Azpikodea

KROKATZE- ETA FRENO-ELEMENTUAK

Metalezko zorro baten bidez lotzen zaio trakzio-kablea ibilgailuari. Destenkatze posible bat dela-eta kableak atzera egiten badu, kontrapisuak askatu egin dezakete eta transmisio-kate baten bidez ibilgailuaren larrialdiko balaztaren mekanismoa sakatuta. Ruprecht motako sistema honek, barailen bidez eragiten dio trenbideari eta dagoen buru triangeluarreko errailaren sekzioa behar du.

ARAUDIA

Babes-araubidea	OROKORRA
Berariazko araubidea	ONDASUN HIGIGARRIA
Babes berezidun elementuak	Txasisak, jatorrizko azpiegituraren ezaugarria teknologia-objektu gisa eta pieza mekanikoz funtzionamendu modua.

ONDARE HIGIGARRIA. FITXAK

IDENTIFIKAZIOA

Erreferentzia-kodea

27.2

Erreferentzia-kodea

TRAKZIO SISTEMA

Azpikodeak

27.2.1

27.2.2

27.2.3

Ondare mota

HIGIGARRIA

27.2.1 Azpikodea

MOTORRA

Jatorrizko motorra ordezkatu da eta egungo motorrak, Indar (Beasain) markakoa, balazta elektriko gisa funtzionatzen du.

27.2.2 Azpikodea

LEHENENGO ERREDUKZIO FASEA

Motorrak galgatze-diskoak eta gurpil horzdun batekin engranatzen duen pinoi horzdun biltzen dituen ardatza mugitzen du.

Pinoia eta gurpila lehenengo erredukzio fasea eratzen duen autolubrikatutako kutxa itxi batean biltzen dira.

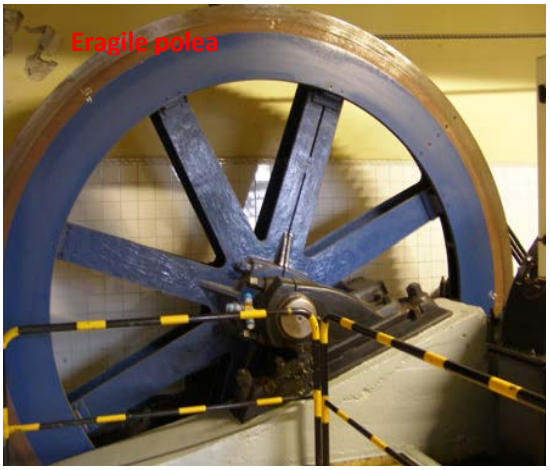

27.2.3 Azpikodea

BIGARREN ERREDUKZIO FASEA

Bigarren erredukzio fasean, aurreko gurpil horzdunaren ardatzean bildutako pinoiak 3700 mm-ko diametro duen polea eragilearen horzdun zatiarekin engranatzen du.

Bi inbertsio-poleak osatzen dute sistema, trakzio-kablearekin duen ukipen-azalera gehitzen eta kablea kanpo-poleen linearantz eramaten laguntzen dutenak.

ARAUDIA

Babes-araubidea	OROKORRA
Berariazko araubidea	ONDASUN HIGIGARRIA
Babes berezidun elementuak	Jatorrizko azpiegituraren ezaugarria teknologia-objektu gisa eta pieza mekanikoz funtzionamendu modua.

ONDARE HIGIGARRIA. FITXAK

IDENTIFIKAZIOA

Erreferentzia-kodea

27.3

Erreferentzia-kodea

AGINTE ETA BALAZTA SISTEMA

Azpikodeak

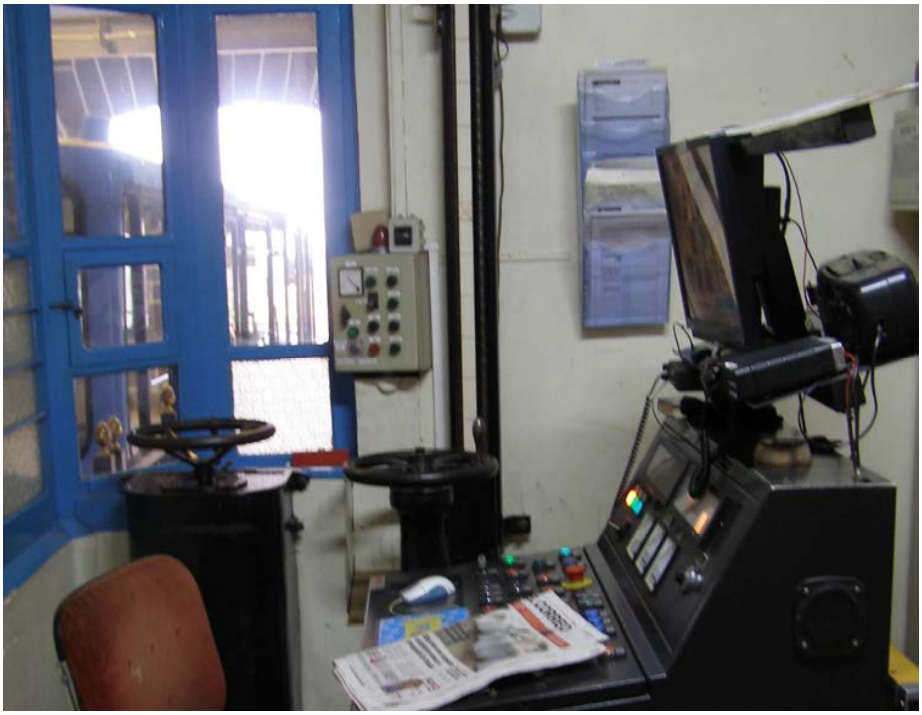
27.3.1

27.3.2

27.3.3

Ondare mota

HIGIGARRIA

27.3.1 Azpikodea

BALAZTA SISTEMA

Instalazioak goiko geltokian aginte-sistema du, ibilera eta geldiera kontrolatzeko. Jatorrizko aginte-bolanteak mantentzen dira eta aginte-panel automatiko gehitu da.

27.3.2 Azpikodea

AGINTE ETA DOITZE TRESNAK

27.3.3 Azpikodea

ALTZARIAK ETA EKIPAMENDUA

ARAUDIA

Babes-araubidea	OROKORRA
Berariazko araubidea	ONDASUN HIGIGARRIA
Babes berezidun elementuak	Jatorrizko azpiegituraren ezaugarria teknologia-objektu gisa eta pieza mekanikoz funtzionamendu modua.